

DZIENNIK URZĘDOWY

C. i K. Komendy obwodowej w Końskich.

№ 5.

1 listopada 1915.

TREŚĆ (1—15): 1. Odezwa Jego Excellencyi p. Wojskowego Jenerał-Gubernatora. 2. Przeniesienie siedziby Generalnego Wojskowego Zarządu Gubernialnego do Lublina. 3. Wójtowska władza karania przekroczeń policyjnych. 4. Podróże do Warszawy. 5. Władze dla spraw włościańskich. 6. Rosyjskie pieniądze papierowe. 7. Kontumacya psów. 8. Warty nocne. 9. Nauka religii. 10. Napisy na sklepach sprzedaży tytoniu. 11. Otwarcie ruchu pocztowego i telegraficznego dla osób prywatnych. 12. Obwieszczenie o dobrowolnem wstępowaniu do wojska mężczyzn przynależnych do obcych państw. 13. Ustanowienie substytutu notaryalnego w Końskich. 14. Hodowla królików. 15. Nowy kalendarz myśliwski obowiązujący w oknpowanym terytorium Polski. 16. Obwieszczenie o godzinach urzędowych w Kasie tutejszej c. i k. Komendy obwodowej. 17. Granice bliższego i dalszego terenu wojennego.

1.

Odezwa Jego Excelencyi p. Wojskowego Jenerał-Gubernatora.

Do ludności kraju powierzzonego mojemu Zarządowi!

Łaską Jego C. i k. Apostolskiej Mości, mojego Najmiłościwszego Pana, powołany jako generalny Gubernator, na kierownika obszarów pozostających w austro-węgierskim zarządzie wojskowym, pozdrawiam Was jak najgoręcej i jestem szczerze przekonany, że okażecie się godnymi wielkiej dziejowej chwili, w której rozstrzygają się przyszłe losy Waszej ziemi.

Bohaterskie wojska dostojnych sprzymierzonych Monarchów w niepowstrzymanym zwycięskim pochodzie uwolniły Wasz kraj z pod panowania rosyjskiego.

Warszawa, Lublin, Wilno, Chełm i wszystkie inne historyczne ogniska Waszej starej kultury znajdują się w posiadaniu sprzymierzonych. Jeżeli szczęście wojenne—jak Boga o to kornie prosimy—i dalej będzie nam sprzyjać, zaświta dla Was i dla Waszej ojczystej ziemi nowa era, swobodnego narodowego rozwoju i wszechstronnego postępu.

Zwycięskie austriacko-węgierskie wojska przyszły do Was jako przyjaciele i obrońcy, jako wybawcy z ciężkiej niedoli, jako szermierze wiary przekazanej Wam przez przodków, jako zwiastuny lepszej przyszłości.

Wasze powodzenie i Wasz dobrobyt leżą nam na sercu; będzie moim najpiękniejszym zadaniem, dostarczyć Wam niezbitych dowodów naszej gorącej pieczołowitości i naszego przyjaznego uczucia.

W Waszej mocy leży poprzeć mnie skutecznie Waszą patriotyczną działalnością w usiłowaniach skierowanych ku Waszemu rozwojowi. Od Was to samych zależy, a zostaniecie powołani do wspólnej pracy nad rozkwitem Waszej ojczyzny.

Przy pomocy Bożej powiedzie się nam wspólną pracą ten cel osiągnąć.

Kielce, we wrześniu 1915.

Ces. i król. wojskowy jenerał gubernator:

Eryk br. Diller m. p.

jenerał major.

2.

Przeniesienie siedziby Generalnego Wojskowego Zarządu Gubernialnego do Lublina.

C. i k. Generalny Wojskowy Zarząd Gubernialny dla okupowanych przez c. i k. wojska obszarów Polski przeniósł z dniem 1. października b. r. siedzibę swoją do Lublina.

3.

Wójtowska władza karania przekroczeń policyjnych.

W myśl §. 2. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19. sierpnia 1915 / Dz. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce część VII. może Komendant obwodu poruczyć naczelnikom gmin obwodu prawo zagrażania i nakładania **w jego imieniu** grzywnien do 20 K. i kar aresztu do dwóch dni za przekroczenia zarządzeń policyi miejscowej.

Naczelnik gminy może wedle powołanego wyżej przepisu nakładać kary tylko w obecności dwóch radnych gminnych. Postanowienie wspomnianego wyżej przepisu stoi w ścisłym związku z rozporządzeniem zawartem w Dzienniku urzędowym tut. c. i k. Komendy Obwodowej z 10 sierpnia 1915 Nr 3 punkt 3., którym tutejsza Komenda przyznała wszystkim Panom Wójtom prawo karania spólnie z obydwojma pełnomocnikami gminy przekroczeń policyjnych w wymiarach na wstępie oznaczonych.

Celem ujednostajnienia wójtowskiej jurysdykcji karnej wydaję niniejszem następujące.

Przepisy wykonawcze.

- 1) Karę można wymierzać tylko w wypadkach przekroczenia przepisu lub zarządzenia wydanego przez wójta wraz z pełnomocnikami. Kar samowolnie, bez podania przepisu, który przekroczone, wymierzać nie wolno.
- 2) Zarządzenia i przepisy, których przekroczenie spowodować ma karę winowajcy, wydawać może Wójt spólnie z pełnomocnikami gminy tylko w takich sprawach, które nie są wyraźnie zastrzeżone kompetencji c. i k. Komendy Obwodowej lub Władz sądowych.
- 3) Zarządzenia i przepisy karne o których mowa w ustępie 2. nabywają mocy obowiązującej po zatwierdzeniu przez c. i k. Komendę Obwodową.
- 4) Zaocznych orzeczeń karnych nie wolno wydawać. Obwinionego skazać można na karę po przeprowadzeniu formalnej ustnej rozprawy.
- 5) Rozprawę karną przeprowadza wójt wraz z obydwojma pełnomocnikami. Wynik rozprawy spisany być ma na formularzu „Rejestr karny” (Patrz: Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce część 7. stronica 69). Rejestr karny użyty przy rozprawie pozostać ma przy akcie.
- 6) Zasądzonemu pouczyć należy o środkach prawnych i doręczyć mu w tym celu wyciąg z rubryk II, IV, VI, VII, VIII, IX rejestru karnego.
- 7) Wszelkie kary wymierzane przez urząd gminy utrzymywać należy w osobnej ewidencji wedle następującego wzoru.

Lp.	Liczba protokołu podawczego	OBWINIONEGO		Oznaczenie czynu karygodnego	ORZECZENIE					Kara wykonano dnia	Uwaga
		Nazwisko	Miejsce zamieszkania		Data	Grzywna	Odszkodowanie	Zajęcie (konfiskata)	Areszt		

Niniejsze zarządzenie wchodzi zaraz w życie.

4.

Podróże do Warszawy.

Po myśli zawiadomienia ces. niemieckiej Generalnej Gubernii w Warszawie, potrzebne jest do podróży do Warszawy z c. i k. obszarów okupowanych za każdym razem osobne zezwolenie tej Generalnej Gubernii.

Wniesione w przyszłości prośby o dokumenta podrózne do jazdy do Warszawy przedkładać będzie c. i k. Komenda Obwodu wprost wyżej wymienionej Generalnej Gubernii celem wyjednania zezwolenia na przyjazd do Warszawy, a paszportów do jazdy do Warszawy będzie udzielała tylko tym osobom, które będą takie zezwolenie posiadały.

5.

Władze dla spraw włościańskich.

Istniejące dawniej na podstawie rosyjskich ustaw z 25. czerwca 1864 i z 21. maja 1876 władze dla spraw włościańskich nie mogą chwilowo wykonywać swoich czynności z powodu braku potrzebnych w tym celu organów; wobec danych warunków c. i k. Zarząd wojskowy nie jest w stanie dostarczyć nowych sił pomocniczych. Wskutek tego stosowanie odnośnych rosyjskich przepisów ustawowych w myśl Art. 43. hagskiej ordynacji dla wojny lądowej staje się niemożliwym z powodu nieuniknionych przeszkód.

Sprawy przydzielone w myśl krajowych ustaw tym byłym władzom włościańskim zostały przydzielone do załatwienia urzędującym na obszarze okupowanym władzom a mianowicie:

- a) zwyczajnym sądom według obowiązujących zasad własności i toku instancyi wszystkie sprawy prywatno-prawne.

b) Komendom obwodowym w I. instancyi i wojskowemu General-Gubernatorstwu w II. i ostatniej instancyi wszystkie inne sprawy.

6.

Rosyjskie pieniądze papierowe.

W ostatnim czasie mnożą się wypadki, w których spekulanci albo odmawiają przyjęcia rosyjskich pieniędzy papierowych, ukazujących tylko nieznaczne ślady uszkodzenia, albo przyjmują je tytułem zapłaty tylko za kwotę niższą od wartości nominalnej.

Zwracam na to uwagę, że takie postępowanie, świadczące o zamiarze wyzyskiwania będzie jako oszustwo najsurowiej karane.

Aby tym niesumiennym i oszukańczym dążeniom położyć tamę, podaje się przykładowo do powszechnej wiadomości na podstawie przepisów i rozporządzeń, odnoszących się do obrotu pieniężnego, co następuje:

Nie mogą być przyjęte banknoty 500, 100 lub 50 rublowe jeżeli:

- 1) banknot nie zawiera przynajmniej 3/4 całości,
- 2) jeżeli z prawej strony brak 1/4 części banknotu,
- 3) jeżeli na obydwóch stronach banknotu brak liter seryi,
- 4) jeżeli na banknocie brak podpisu kasyera,
- 5) jeżeli jednego z obydwóch numerów na banknocie brakuje i
- 6) jeżeli z dwóch niepełnych numerów całość zestawie się nie da.

Sklejone zaś banknoty wtenczas tytułem zapłaty nie mogą być przyjmowane, jeżeli brzegi rozłączonych kawałków banknotu są tego rodzaju, że przy złożeniu ich liczby, litery, serye i podpis kasyera nie utworzą całości, równającej się całemu nieuszkodzonemu banknotowi i jeżeli co do przynależności rozdzielonych (rozdartych) części do jednego i tego samego banknotu zachodzi wątpliwość.

Przy ocenianiu obiegowej zdatności innych typów banknotów rosyjskich należy analogicznie przestrzegać powyższych zasad.

7.

Kontumacya psów.

Z powodu pojawienia się wścieklizny u psów w obwodzie zarządzam celem tępienia i zapobieżenia dalszemu rozszerzaniu się tej zarazy, ze względu na niebezpieczeństwo, jakie stąd wynika także dla ludzi, następujące środki zaradcze:

1. W obrębie lokali (zagród, domów), do których uczęszczają obcy ludzie, należy trzymać psy na łańcuchach albo zaopatrzyć je w bezpieczne kagańce, a w każdym razie zamknąć je w taki sposób, aby uszkodzenie ludzi lub wymknięcie się psa bez kagańca było wykluczone.

Wyłączone od tego postanowienia są psy myśliwskie, pociągowe i wojskowe, jednakże tylko na czas i dla obszaru, w którym używa się ich stosownie do ich przeznaczenia, dalej nocą psy do stróżowania, o ile utrzymywane są w dobrze zamkniętych obejściach, z których nie mogłyby się wydostać na zewnątrz i do których nie mają obcy ludzie przystępu.

2. Wprowadzanie psów do restauracyi, kawiarni i wogóle do publicznych lokali jest wzbronione,—w razie przekroczenia tego zakazu zostanie tak dotyczący właściciel psa, jak i właściciel odnośnego lokalu pociągnięty do odpowiedzialności. Organa bezpieczeństwa mają śledzić za przekroczeniami powyższych zarządzeń i tu donosić, a wszystkie napotkane wolno-biegające psy natychmiast zabijać.

3. Każdy jest obowiązany pod zagrożeniem następstw karnych uczynić bezwzględnie nieszkodliwym przez zabicie lub odosobnienie zwierzę własne lub powierzone mu, które zetknęło się ze zwierzęciem chorem na wściekliznę albo podejrzanym o tę chorobę lub też u którego dostrzedz można oznaki, uzasadniające obawę wścieklizny, i donieść natychmiast o tem wójtowi gminy.

4. Rzeź zwierząt, dotkniętych wścieklizną i podejrzanych, tudzież jakiegokolwiek spotrzebowywanie albo sprzedawanie poszczególnych ich części lub wytworów jest zakazane.

5. Jeżeli władza gminna dowie się o wałęsaniu się zwierzęcia wściekłego lub podejrzanego o wściekliznę, wówczas ma natychmiast spowodować jego zabicie lub schwytywanie i zawiadomić o tem sąsiednie władze gminne c. i k. Komendę obwodową i przynależny Posterunek żandarmerji.

Wójci i sołtysi czuwać mają nad ścisłym przestrzeganiem tego zarządzenia, a sprzeciwiających się zgłaszać do ukarania. Osoby pokasane przez psa (kota) wściekłego lub podejrzanego o wściekliznę należy, o ile odniesione rany krwawią, odesłać natychmiast do Komendy obwodowej celem poddania ich odpowiedniemu leczeniu przeciw wściekliznie i zaopatrzyć je w środki pieniężne potrzebne na trzytygodniowy pobyt.

8.

W a r t y n o c n e.

Celem ochrony od pożarów oraz ze względów bezpieczeństwa publicznego zarządzam, aby we wszystkich wsiach i większych osadach tutejszego obwodu wprowadzono natychmiast warty nocne, które mają pełnić mieszkańcy danej miejscowości, przeznaczeni ku temu po kolei przez sołtysów.

Ilość stróży, czas warty i sposób jej pełnienia (ewentualnie przez zastępców, dawanie sygnałów i t. p.) winien unormować wójt względnie sołtys w porozumieniu z c. i k. Posterunkiem żandarmerji.

Dla ułatwienia kontroli i utrzymania porządku winni sołtysi utrzymywać w ewidencji obowiązanych do pełnienia wart.

Warty nocne mają być kontrolowane przez c. i k. żandarmerję, wójtów i sołtysów, a winni zaniebdania zostaną ukarani.

Za należyte przeprowadzenie niniejszego zarządzenia czynię pp. wójtów osobiście odpowiedzialnymi.

9.

Nauka religii.

Wszyscy proboszczowie w obwodzie winni udzielać regularnie naukę religii w szkołach, znajdujących się w miejscu ich zamieszkania. W każdej innej szkole, istniejącej w parafii odnośnego duszpasterza, winien być proboszcz przynajmniej raz w miesiącu i odbyć ze wszystkimi dziećmi, uczęszczającymi do odnośnej szkoły naukę religii.

10.

Napisy na sklepach sprzedaży tytoniu.

Wszyscy kupcy, którzy posiadają koncesję na sprzedaż tytoniu, winni umieścić nad drzwiami sklepu czarno-żółtą tabliczkę z napisem: „C. i k. Sprzedaż tytoniu.” Obowiązkiem żandarmeryi będzie ściśle kontrolować wykonanie tego rozkazu.

11.

Otwarcie ruchu pocztowego i telegraficznego dla osób prywatnych.

Z dniem 7 października 1915 został otwarty etapowy urząd pocztowy i telegraficzny dla osób prywatnych w Końskich. Dopuszczone są:

a) do nadawania: karty korespondencyjne, listy otwarte, druki (gazety), próbki towarowe i listy otwarte rekomendowane.

b) do odbioru: karty korespondencyjne, listy otwarte i zamknięte, druki (gazety) próbki towarowe, paczki bez podania wartości i listy rekomendowane.

Godziny urzędowe dla osób prywatnych:

W dniach powszednich przedpołudniem od godziny 8—12, i popołudniu od 2—6.

W niedzielę i święta od godziny 8-30—11-30 przed południem.

Telegramy prywatne dopuszczane są między etapowymi urzędami pocztowymi i telegraficznymi: w Busku, Dąbrowie, Działoszycach, Jędrzejowie, Kielcach, Miechowie, Noworadomsku, Ōlkuszu, Opatowie, Opocznie, Pińczowie, Piotrkowie, Radomiu, Sandomierzu, Szczekocinie, Włoszczowy, Wolbromiu, Kłomnicach, Rudnikach, Nowej Brzeznicy, Pajęczny, Gorzkowicach, Sulejowie, Wolborzu, Szczerczowie jako też między wymienionymi miejscowościami a miejscowościami położonymi w Monarchii austro-węgierskiej,

12.

OBWIESZCZENIE

o dobrowolnem wstępowaniu do wojska mężczyzn przynależnych do obcych państw.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 1 października 1914: raczył na zasadzie §. 19. ustęp 7. ustawy wojskowej zezwolić najmiłościwiej na przyjmowanie do wojska na czas trwania wojny mężczyzn obcej przynależności państwowej i Najwyższem rozporządzeniem z 15 sierpnia 1915. najmiłościwiej zarządzić, że wstępowanie przynależnych do obcego państwa z Polski względnie z sąsiednich obszarów okupowanych jest w poszczególnych wypadkach zależnem od przyzwolenia c. i k. wojskowego general gubernatorstwa.

Na podstawie powyższego Najwyższego zarządzenia przyjmowanie ochotników w okupowanym obszarze austro-węgierskim do wojska może nastąpić pod następującymi warunkami:

I.

Ochotnicy winni się osobiście zgłaszać w c. i k. Komendzie obwodowej ich miejsca pobytu i przedłożyć dokumenta odnoszące się do ich osoby i tożsamości, jak również według możliwości co do ich zachowania się tak pod względem moralnym jak i politycznym.

II.

Lekarz urzędowy c. i k. Komendy obwodowej zbada zdolność fizyczną i umysłową ochotnika. Orzeczenie lekarskie zostanie wciągnięte do protokołu według skwalifikowania „zdatny” lub „niezdatny” do służby wojskowej.

III.

Prośba o przyjęcie do wojska zostanie odrzuconą jeżeli ochotnik:

- 1) nie ukończył jeszcze 17 roku życia,
- 2) jest małoletnim a nie wykaże się przyzwoleniem ojca lub opiekuna na wstąpienie do wojska,
- 3) wskutek karno sądowego zasądzenia nie używa w pełni praw obywatelskich,
- 4) przy badaniu lekarskiem uznany zostanie pod względem umysłowym i fizycznym za niezdolnego do służby wojskowej.

IV.

Odrzucenie prośby o przyjęcie jest ostatecznem, zaś osobnego pisemnego orzeczenia w tym względnie nie będzie się wydawać.

13.

Ustanowienie substytuta notaryalnego w Końskich.

Substytutem notaryusza Stanisława Pawłowskiego w Końskich ustanowionym został Jan syn Józefa Zawadzki; równocześnie został on wezwany do podjęcia funkcji notaryalnych w Końskich.

14.

Hodowla królików.

Wzmagająca się drożyzna mięsą pociąga za sobą daleko idące usiłowania, produkować możliwie dużo taniego mięsa w kraju.

Żadne zwierzę tak się do tego nie nadaje jak królik, który obficie się rozmnaża, dostarcza smacznego mięsa, a którego hodowla jest nadzwyczaj tania i nie trudna.

Chów królików jest prostszy i rentowniejszy aniżeli hodowla swiń lub drobiu. Wedle twierdzenia hodowców wynoszą koszta 1 kłgr. mięsa około 1 korony.

Mięso królika jest zdrowem i posilnem pożywieniem, w smaku dorównuje mięsu z kur, jest natomiast tańsze i wydatniejsze aniżeli drób i cielęcina.

Wedle urzędowych wykazów targowych, sprzedaje się w samym Paryżu dziennie 15.000 królików.

Dla ludności wiejskiej jest hodowla królików bardzo korzystna i może być lekkim rentownem zajęciem dla kobiet, starszych dzieci i osób niezdolnych do pracy, zwłaszcza że hodowla jest bardzo pojedyncza i już po kilku miesiącach mogą być młode zdadne do sprzedaży.

Z początku powinno się zaopatrzyć w dobry materiał rozplodowy a potem dopiero chów rozpowszechniać.

Z uwagi na bardzo silny popyt za skórkami królików dla przemysłu futrzanego, przedstawia się także i w tym kierunku hodowla królików jako zyskowna gałąź zarobku.

Ponieważ samica w przeciągu jednego roku rodzi 30 do 40 sztuk młodych, a te znowu po 6 miesiącach się mnożą, można w przeciągu jednego roku z 500 rozplodników uzyskać przeszło 100.000 zwierząt. Licząc, że każde zwierzę waży 4 klgr., otrzymuje się 400.000 klgr. mięsa; w ten sposób oszczędza się przeszło 2.000 sztuk bydła.

Urządzenia w celu hodowli królików mogą być pojedyncze, tak aby nie spowodowały wielkich kosztów. N. p. stajnia o dwóch przedziałach, jeden przedział dla kotnej samicy, drugi dla młodych—obojga płci; oprócz tego mały odpowiednio ogrodzony ogród na wypęd.

Odnosnie do wyżywienia królików zauważa się, że nie należy się obawiać braku pożywienia dla nich, gdyż króliki żywią się głównie trawą, sianem, ziołami, odpadkami z jarzyn, które w dostatecznej ilości z łatwością nabyć można.

15.

Nowy kalendarz myśliwski obowiązujący w okupowanym terytorium Polski.

Poniżej zapodaje się czas ochrony dla zwierzyny łownej:

Dla łosi	—	—	—	od	1/1	do	31/8
„ jeleni i danieli	—	—	—	„	1/1	„	31/7
„ rogaczy	—	—	—	„	1/1	„	31/12
„ zajęcy	—	—	—	„	1/2	„	30/9
„ jarząbków	—	—	—	„	1/2	„	31/8
„ cietrzewi i głuszców	—	—	—	„	{ 15/5	„	31/12 i
				„	{ 1/1	„	15/3
„ kuropatw	—	—	—	„	1/1	„	15/8
„ bażantów	—	—	—	„	1/1	„	15/8
„ przepiórek i dzikich gołębi	—	—	—	„	{ 1/1	„	31/7 i
				„	{ 1/11	„	31/12
„ dropi	—	—	—	„	15/2	„	15/8
„ ptactwa błotnego	—	—	—	„	15/4	„	30/6
„ ptactwa wodnego	—	—	—	„	15/4	„	30/6

16.

O B W I E S Z C Z E N I E

o godzinach urzędowych w kasie tutejszej c. i k. Komendy obwodowej.

Godziny urzędowe dla stron w kasie tutejszej c. i k. Komendy obwodowej wyznacza się jak następuje:

W zwykłe dni powszednie od godziny 9 do 12 w południe i od godziny 3 do 5 po południu.

W niedziele i święta od godziny 9 do 11 przed południem.

17.

Granice bliższego i dalszego terenu wojennego.

Granice pomiędzy bliższym i dalszym terenem wojennym w obrębie obszarów okupowanych ustala się w sposób następujący:

Do bliższego terenu wojennego należą wszystkie obwody położone na wschód od granicy wschodniej obwodów Biłgoraj, Zamość, Krasnostaw, Lublin i Lubartów; zaś do dalszego terenu wojennego reszta obszaru pozostającego w austro-węgierskim zarządzie wojskowym zatem cały obecny obszar należący do wojskowego General Gubernatorstwa.

Do podróży osób cywilnych w obrębie dalszego terenu wojennego wystarcza zatem karta tożsamości zaś do podróży w obrębie bliższego terenu wojennego wymaganiem jest pozwolenie specjalne Naczelnej Komendy Armii względnie c. i k. Ministerstwa wojny.

Zresztą odnośnie wydane przepisy paszportowe pozostają niezmienione.

Pułkownik

Schimitzek m. p.

C. i k. Komendant obwodowy.

